

KMETOVALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Clani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena lista za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravnništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 12.

V Ljubljani, 30. junija 1928.

Leto XLV.

VSEBINA: Zbiranje in pripravljanje predmetov za kmetijsko razstavo. — Dušičnata gnojila. — Dobra mlečnost. — Krmljenje pujskov. — Rodovitost pri prasičih. — Sulikol in zatiranje plesni. — Pravilna izbira podlag in cepičev. — Letošnja kmetijska razstava v Pragi. — Živinorejske razstave in licencovanja v radovljiškem okraju v l. 1928. — Ustanovitev mlekarske zadruge na Breznici pri Žirovnici. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Književnost. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Zbiranje in pripravljanje predmetov za kmetijsko razstavo.

Vedno bližje prihaja jubilejna kmetijska razstava Kmetijske družbe, ki bo jeseni od 1.—10. septembra, zato je treba čimprej pripraviti pridelke in predmete, ki naj bodo tu razstavljeni. Pri tem se je držati tu označenih navodil:

1. **Žita.** Vsak posestnik, ki nima količjak lepa žita: ječmen, pšenico, rž in oves, naj že na njivi odbere 40—50 najlepših klasov s slamo vred, najmanj pol metra na dolgo, jih lepo zveže v snopič in obesí, da se posušijo. Od istega žita odbere pri mlačvi 1 kg najlepšega zrnja, ki mora biti popolnoma suho. Na snopič kakortudi pri zrnju je pritrčiti listič z navedbo imena lastnika, bivališča, sreza ter označbo vrste žita (domača ali tuja), po možnosti tudi pridelka na ha ali oral in po potrebi še s kakimi drugimi označbami. Žito v klasju in zrnju je odposlati družbi najkasneje **do 1. avgusta**, pri ovsu izjemoma do 15. avgusta.

2. **Krompir, peso, zelje** in drugo je za razstavo pripraviti z umnim gnojenjem in oskrbovanjem, da bo čim lepše. Samo najlepši pridelki naj se pošljejo na razstavo.

3. Tudi **živino**, ki je kot najlepša v okraju določena za to razstavo, je primerno gojiti in oskrbovati. Čast slovenske živinoreje zahteva, da ob tej priliki pokažemo, kar imamo najboljšega.

4. **Starinski stroji in starinsko orodje** se nahaja še v marsikateri kmečki hiši. Ker se gre za to, da pokaže Kmetijska družba vsaj nekoliko zgodovinski razvoj kmetijstva v Sloveniji, je umestno, da se razstavijo tudi taki predmeti. Zato naj vsakdo, ki razpolaga s katerim teh, **takoj** javi Kmetijski družbi, ki bo odločila glede njegove porabe.

Da bo razstavni odbor lažje razpolagal s prostorom, se nujno prosijo vsi oni, ki nameravajo razstaviti kak predmet ali pridelka, naj to nemudoma, najkasneje pa do 15. julija javijo Kmetijski družbi.

Načelnštva podružnic se pa pozivljajo, naj obvestijo o tem svoje člane in naj zbirajo v svojem okolišu razstavne predmete in jih po možnosti skupno določijo družbi.

Razstavni odbor.

Dušičnata gnojila.

(Dalje in konec.)

Apneni dušik (cianamid) se pridobiva iz zraka, kjer so neizčrpnljive zaloge dušika, saj tvori dušik 77% našega ozračja. Apneni dušik vsebuje 19% čistega dušika. V zemlji se polagoma razkaja in predeluje, tako da opazimo učinek pri ugodnem, vlažnem vremenu šele po desetih dneh. To njegovo svojstvo se smatra pri nas za slabo. A baš obratno, to je rastlinam v veliko korist! Dušik v tem gnojilu se veže z zemljo in napredne kmetijske države kot Nemčija, Češka itd. ga trosijo že v jeseni, pozimi ali vsaj v zgodnji pomladi, ker se ni bati, da ga izpere dež v globlje plasti, ter ima dovolj vlage in časa, da se raztopi in razdeli v zemlji. Njegovo počasno razkajanje pa nudi rastlinam stalen, potrebam zadostujoč, prtok dušika. Kilogram čistega dušika stane v njem **15.5 Din**. Poleg dušika dobimo v tem gnojilu še, na vsakih 100 kg, 60 kg najfinejše zmletega apna, ki je rastlinam potrebno, izborna hranivo, ter jih krepi in regulira dotok drugih snovi, vsled česar so pri apnenem dušiku izključena prenojenja. To se posebno lahko pripeti pri preobilni uporabi čilskega solitra, kar nam čisto škvari kvaliteto pridelka (lanski hmelj!). Izdeluje se apneni dušik ves doma in ostane velik del denarja doma, poleg tega pa se zaposluje domače delavstvo.

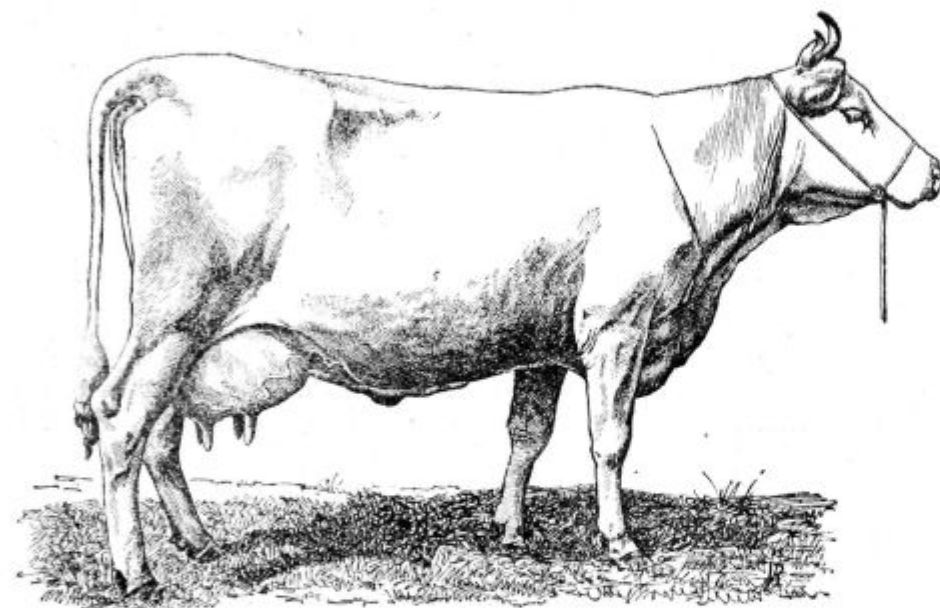
Sečnina (karbamid) je organska spojina dušika z ogljikovo kislino, vsebuje 46% čistega dušika, ter se proizvaja zadnja leta v tvornicah apnenega dušika iz tega. Sečnina je najboljša umetno dušičnata gnojilo, ker je popolnoma v skladu s potrebami rastlinstva in je le nadomestilo za živalsko sečnino, ki je ne zbiramo v zadostni meri. Končni produkt prebave beljakovin v živalskem organizmu je sečnina. Kakor skrbimo ljudje in živali za potrebe rastlinstva, da izdihavamo le-tam tako potrebno ogljikovo kislino (na 3 kg dušika potrebujejo rastline 100 kg ogljikove kisline) in nam vračajo rastline kisik, ravnotako oddajamo rastlinam nazaj sečnino, da tvorijo le-te za nas najbolj umetno grajene beljakovine, ki jih potrebuje naše telo. Tako vršimo v naravi zakon podpiranja drug drugega. Sečnina je lahko raztopna in razpada že z vsrka-

njem zračne vlage polagoma v amoniak in ogljikovo kislino, ki jih gruda vsrka in jih po potrebi dovaja rastlinam. Ker nismo pri sečnini odvisni od padavin, jo lahko uporabljamo s pridom tudi ob suši, kar je značilo doslej edino in največjo prednost čilskega solitra pri naglavnem gnojenju. Sečnina predstavlja idealno gnojilo, ker se razkroji popolnoma in nima nikakih neprebavnih primesi. Prednost sečnine pred vsemi drugimi umetnimi dušičnatimi gnojili je pa ta, da je sečnina organska spojina, medtem ko so druga umetna gnojila, razen apnenega dušika, vsa anorganskega (rudninskega) izvora. Bornemann, Fischer, Stoklasa in drugi so dokazali, da leži glavna prednost organskega gnojenja (hlevskega gnoja, gnojnice in komposta itd.) ravno v ogljikovi kislini, ki izpuhteva iz humusa, ter jo rastline željno vsrkavajo. S poskusi so dognali, da poveča večji pritok ogljikove kisline asimilacijo (presnavljanje), vsled

Dobra mlečnost.

Dobro mlečnost pripisujemo navadno posebni naravni sposobnosti posameznih krav, je pa v ostalem tudi zelo merodajna posledica dobrega krmljenja. Živali še tako dobrih prirodnih lastnosti bodo le malo molzle, če jim manjka prikladne krme. Treba je torej obojega, dobre naravne zasnove za mlečnost, pa tudi dobre klaje. Pri nas je treba pospeševati mlečnost na splošno še z dobrim krmljenjem.

Na dobro mlečnost sklepamo iz vnanjih telesnih oblik, ker se mlečnost dejansko izraža v bolj ali manj ugodnem razvoju posameznih telesnih delov. Močno razvito, mehko vime, ki je pred molžo napeto polno, po molži pa vsahlo, je vedno znak dobre mlečnosti. Iz takega vimena vodijo navadno močno razvite mlečne žile, ki jih vidimo na spodnji strani vampa. Velika „mlečna jamica“, kjer se izgubi

Pod. 31. Dobra mlekarica.

česar se poveča tudi pridelek rastlin. Tako imamo v sečnini dva činitelja, ki delujeta vzajemno na povečanju pridelka: dušik in oglj. kislino. Vse dosežanje izkušnje gnojenja s sečnino so pokazale, da so se rastline vsled njenega učinka nagljeje razvijale, obilno cvetele in donašale prvovrstne zgodnejše pridelke. Izdeluje se sečnina doma v tvornicah dušika. Ker je gnojilo visoko procentno, je prevoz cenejši. Kilogram čistega dušika stane v sečnini **32.8 Din.** Na videz je sicer dražja kot čilski soliter, dejansko pa ceneja. Pri trošenju je dobro, da jo zmešamo s peskom ali suho prstjo, da jo lažje razdelimo.

Na podlagi tega razmotrivanja pridemo do zaključka, da imamo dvoje res dobrih dušičnatih gnojil doma: Apneni dušik za založno gnojenje in sploh za težke zemlje, sečnino za naglavno gnojenje lažjega sveta, ki je založen z apnencem. Nespačetno bi bilo pošiljati milijone letno za slabša, dražja gnojila v inozemstvo, posebno ker je pamenten gospodar rad neodvisen od tujca. **K.**

mlečna žila v prsno duplino, je tudi važen znak za dobro mlečnost, posebno v času visoke brejosti, ko krava presuši in vpadejo tudi mlečne žile. Pravtako je pa tudi dobro razvito in nagubano ovimlje zadaj med zadnjima nogama važen znak za dobro mlečnost. Dobre mlekarice se odlikujejo navadno tudi po svojem globokem in dolgem životu, po širokih prsah in bolj razmaknjenih zadnjih rebrih na prsnem košu, kar vse kaže, da so pljuča dobro razvita in da je tudi vsa prebava in telesna presnova krepka. Tenka koža, ki po životu „plava“ in ki se kaže na vratu v drobnih gubah, kakortudi tenki rogovi so tudi zaželen znak za dobro mlečnost. Pohleven ali krotak pogled z velikimi očmi opazujemo tudi le pri dobrih mlekaricah.

Če kupujemo krave zaradi mlečnosti, moramo na vse to gledati, ravnotako pa tudi če presojujemo mlekarice na premovanjih in razstavah. Ni zadosti, da je žival le na zunaj lepo ustvarjena, marveč je treba, da se odlikuje po telesnih znakih, ki so v tesni zvezi z njeno mlečnostjo.

Pričujoča pod. 31. nam kaže dobro ustvarjeno mlekarico, kakršnih pri nas še močno manjka, pa najsibo žival te ali one pasme. **R.**

Krmljenje pujskov.

Prasičke najlažje vzredimo in se najlažje izognemo nevarni driski, ako jih pustimo sesati do 10. tedna in jim na splošno dajemo čim manj kravjega mleka. To mleko je povsem druge sestave, kakor prasičje; vsebuje 87% vode, dočim je mleko svinje znatno gostejše in vsebuje le 80% vode. Nevarnost krmljenja s kravjim mlekom obstoji predvsem v tem, da se v poletnem času izredno lahko skisa in le malo kiselkasto mleko povzroči gotovo drisko. Tudi je pokladanje celega, neposnetega

mleka prasičem gospodarska potrata, kajti svinja plača 1 l mleka le s 3 kronami. Edina hrana puijskom do 3. tedna je materno mleko. Potem začnemo s pokladanjem dodatne krme. Kdor hoče dajati puijskom posneto mleko, mora to skuhati in krmiti v obliki toplega napoja. Razentega dajmo puijskom v dolgem, nizkem koritu surov ječmenov ali pšenični zdrob, in sicer v obliki goste kaše.

Krmljenje s kravjim mlekom pa prav lahko opustimo. S tem zmanjšamo nevarnost driske. Puijsku potrebno beljakovino lahko nadomestimo na pr. z ribjo moko. Na 5 kg žitnega zdroba računamo dodatek 1 kg ribje moke. — V tem slučaju je dati puijskom kot napoj le svežo, čisto vodo; zmes žitnega zdroba z ribjo moko pa pokladamo v obliki goste, nekuhane kaše. Puijski se kmalu navadijo na to dodatno krmo, žrejo od tedna do tedna več in porabi v 10. tednu en puijski povprečno že 1 kg navedene zmesi.

Ta način krmljenja omogoča odstavljanje izredno lahko in brez vsakih kvarnih posledic za razvoj; puijski se pozneje tudi mnogo bolje razvijajo, kakor pri naši običajni rejli, ko jih brez pravega prehoda in mahoma odstavimo že v 4. tednu in naravno materno mleko nepopolno nadomestimo s kravjim mlekom. Pri navedenem načinu vzreje puijskov postane tudi nepotrebno pri nas običajno kuhanje raznih žup in napojev.

Predpogoj, da doječa svinja pri desettedenskem sesanju ne shujša, je naravno, da jo močno krmimo.

Fr. Wernig.

Rodovitost pri prasičih.

Naši prasičerejci delajo vse premalo za povečanje rodovitnosti plemenskih svinj. **Rodovitost pri prasičih je ponekod znatno pod srednjo mero, kar je v pasemskem, rejskem in gospodarskem oziru slabo znamenje**, ki dokazuje, da z rejo ni vse v redu. Taki pojavi opominjajo, da poiščemo **vzroke** slabe rodovitnosti in jih odstranimo. Vzrokov je lahko več in ni vedno lahko dognati pravega. Predvsem je upoštevati, da **je rodovitnost svojstvo, ki se podeduje na notemstvo**. Ako sta svinja in merjasec, **oba** zelo rodovitega pokolenja, bo nedvomno tudi njuno potomstvo jako plodovito. Temu pa že ni tako, ako izhaja eden izmed staršev iz manj ali slabo rodovitega gnezda. Tam, kjer je preskrba merjascev v rokah dobre strokovne organizacije, izhajajo merjasci navadno iz najrodovitnejših rej, pri katerih se je zasledovala rodovitnost po več kolen nazaj. **V takih primerih je v veliko primerih popolnoma zgrešeno, zvrčati krivdo na merjasca, ako svinja ne prikazuje dovoljne rodovitnosti**. Nasprotno, vzrok je brezdvoma pri svinji, oziroma v okolnostih, ki so v zvezi z rejo svinje! Odločilno vlogo za povečanje rodovitnosti pri prasičih igra torej **zbira plemenskih živali obojega spola po rodovitnosti staršev in njih prednikov za več kolen nazaj**. Drugih, nič manj važnih vplivov na plodovitost, se dotaknem pozneje. V svrhu boli nazornega razmotrivanja naj navedem dva izredna primera rodovitnosti.

Prvi primer: Posestnik Janez Srna iz Spod. Gorij št. 9. je kupil l. 1927. s posredovanjem okrajnega živinorejskega odbora v Otočah pri Podnartu svinjo najlepših oblik, ki je že v Otočah trikrat povrgla. Ta

svinja je danes že šestič breja in je povrgla: pri I. gnezdu 13 mladičev, pri II. gnezdu 15 mladičev, pri III. gnezdu 14 mladičev, pri IV. gnezdu 13 mladičev, pri V. gnezdu 20 mladičev (oče merjasec star 2¼ leta!). Skupaj 75 mladičev iz 5 gnezd.

Drugi primer: Posestnica Ana Šebat v Rodinah št. 4. (občina Breznica): pri I. gnezdu 10 mladičev, pri II. gnezdu 18 mladičev (vsi živi in zdravi, enakomerno razviti, črnopasasti). Skupaj 28 mladičev iz 2 gnezd.

V obeh primerih vidimo izredno rodovitnost, zlasti pri zadnjih gnezdih. Priznam, da prasičerejcu 18 ali 20 mladičev iz enega gnezda nikakor niso in ne morejo biti dobrodošli. O tozadevnih razlogih mi pač ni treba razpravljati, saj vsi vemo, da je za mladiče in končno za rejca samega najugodnejše, če znaša število mladičev iz enega gnezda povprečno 8—10 komadov. Toda navedena primera sta z ozirom na okolnosti značilna, predvsem pa **poučna, ker potrjujeta neovrgljive živinorejske resnice, katere bi moral vsak živinorejec polno upoštevati**.

(Dalje prihodnjič.)

Sulikol in zatiranje plesni.

V zadnjih desetletjih nastopa plesen ali oidij ne samo na kulturnih, ampak tudi na plevelnih in gozdnih rastlinah, in sicer vedno huje. Na vinski trti poznamo to bolezen že preko 60 let, pa tudi na jablanah, vrtnicah, hmelju, kumarah itd. jo je vedno več. Opaža se tudi, da plesen ne prizanaša niti hrastju po gozdih.

Vprašanje nastane, kako naj zatiramo te različne plesni. Kot najuspešnejše sredstvo proti raznim plesnim na tej ali onj kulturni rastlini ostane dosedaj **žveplo in žveplo vsebujoče tvarine**. V novejšem času uporabljamo razen fino **ventiliranega žvepla** uspešno tudi razne žveplove soli, žveplovo-apneno brozgo pa tudi žveplene praške. Med zadnje najučinkovitejše žveplane izdelke spada gotovo **sulikol**.

Sulikol je siv prašek, izdelek iz čistega žvepla, kjer je žveplo v zelo finem stanju razdeljeno in se kaj hitro raztopi tudi v vodi. Dobra lastnost **sulikola** je, da je lepljiv in da se razkrajja tudi pri navadni toploti, tako da ni potreba posebne vročine, kakor pri navadnem žveplu, da se lahko razkrajja v dušljiv žvepleni dim.

Prihajamo v čas (sredi julija), ko postaja **oidij ali plesen najopasnejša**. Zlasti pri nekaterih sortah se bolezen pokaže v tem času obenem s peronosporo (n. pr. na kraljevini).

Priporočamo vinogradnikom, da škropijo grozdje proti tej bolezni s sulikolom, in sicer ne samo po grozdju, ampak tudi po listih okoli grozdja. Da porabimo manj tega sredstva, je z njim posebej škropiti. Dobra lastnost **sulikola** je tudi ta, da prevleče jagode s tanko prevleko, slično kakor če n. pr. steklo podkadimo z žveplanim dimom, in da se **ubranimo tudi peronospore na grozdju**. Fina žveplena **kožica obvaruje jagode pred boleznijo**.

Ob času drugega oziroma tretjega škropljenja vzamemo na 100 litrov galično-apnene brozge običajno 100 do 150 gramov sulikola. Večje množine uporabljamo le tedaj, če bolezen močno nastopa, vendar pa več kakor 250 gramov na 100 litrov tekočine nikdar ne.

Sulikol uporabljamo pri nas že nad 6 let, in sicer s prav dobrim uspehom. Priporočamo vinogradnikom, da si pravočasno nabavijo to sredstvo, zlasti onim, ki imajo vsako leto opraviti s plesnijo.

Fr. Kačol.

Pravilna izbira podlag in cepičev

Po tridesetletni dobi in več, odkar smo obnovili sedanje vinograde, je marsikateri vinogradnik spoznal veliko napak, ki zanje pri saditvi ni vedel in ki jih pri izbiri podlag in cepičev ni upošteval. Pri podlagah se je premalo gledalo, ali je dotična podlaga primerna za zemljo ali ne. Zato hočem v naslednjih vrsticah podati svoje izkušnje z različnimi ameriškimi podlagami in žlahtnimi sortami, ki uspevajo na tej ali oni podlagi, v tej ali oni zemlji. Tu naštetje sorte sem preskušal dolgo vrsto let. 1. **Riparia Portalis** je izvrstna podlaga za masne ilovnate zemlje. V taki zemlji obrode vse žlahtne sorte na njej, v prav težkih ilovnatih zemljah in lahkih puhlicah se pa ni obnesla in je v kratkem času odpovedala. 2. **Rup. Monticola** raste v peščeno-ilovnatih zemljah prebujno, nastavi malo zaroda in še to ob času cvetja rado oprhne; nekoliko bolje uspeva v slabih težkih visokih legah, v nizkih mokrotnih legah pa rada pozebe že v jeseni in pozimi; grozdje na njem pozno zori. 3. **Riparia Berlandieri Teleki 8.** je izvrstna podlaga za apnene, lahke, pa tudi v težkih ilovnatih apnenih zemljah se dobro sponaša; v peščeno-ilovnati zemlji se pa ni obnesla; v taki zemlji slabo rodi in slabo raste. 4. Od križank pa zavzema **Riparia × Rupestris 101.**¹⁴ prvo mesto. Ta križanka se je dobro obnesla v vseh zemljah, posebno pa še tam, kjer čista Riparia slabo uspeva.

Žlahtne sorte, cepljene na tej podlagi, dobro rode, le kavščina in španjol bolj slabo. 5. **Aramon × Rupestris Ganzin 1.** uspeva v pustih peščenih in v prav slabih lahkih zemljah, kjer je malo apna; v težki ilovnati zemlji ne uspeva, v prav finih zemljah prebujno raste in cepljenke malo rode. Na pustih zemljah, na puhlici, kjer druge podlage ne uspevajo, se je dobro obnesla. 6. **Riparia × Rupestris 3309.** je križanka sorodna kot 101.¹⁴, vendar je bolj rahle rasti in bolj občutljiva proti pozebi. 7. **Aramon × Riparia** se ni obnesla, ravno tako ne Rupestris Schwarzmanna.

S pravilno izbiro podlag in cepičev bo marsikateremu vinogradniku donasal vinograd dobiček, ne le jezo in izgubo.

Glede žlahtnih sort, ki pridejo v poštev v tukajšnjem okolišču, so se dosedaj obnesle sledeče sorte: Za rdeče vino in črnino bi prišli v poštev kavščina (žametna črnina) in modra frankinja, izmed zrodnejega grozdja pa portugalka. Za belo vino: kraljevina, beli burgundec, zeleni silvanec, laški rizling in plavec. Sorte, kakor so n. pr.: traminec, veltlinec, muškata, itd., so res dobre sorte, ali zelo malo rode, so občutljive proti raznim boleznim in zahtevajo izredno fino in močno gnojno zemljo, kar na naših dolenjskih gorica na splošno primanjkuje. Ako cepimo za naprej zgoraj navedene sorte, bomo dobili grozdje in vino, da bomo zadovoljni vinogradniki in kupci. **Pri vsem tem pa ne pozabimo**

na zadostno in pravilno gnojenje, kajti vinogradnik, ki rabi le grablje, vil pa ne, ne bo imel uspeha vkljub pravilni izbiri podlag in cepičev.

Franc Vide.

Letošnja kmetijska razstava v Pragi.

V zvezi s proslavo desetletnega obstoja češkoslovaške republike, je priredila Zemědělska Jednota Č. S. R. od 15. do 21. maja pomladansko kmetijsko razstavo v takem obsegu, da je prekašala vse dosedanje take prireditve. Sodeloval je ves poljedelski znanstveni in praktični svet, od najvišjih do najnižjih državnih in privatnih gospodarskih institucij širom prostrane države. Vse to ogromno delo, v katerem se zrcali duh in stremljenje po napredku, je napravil na obiskovalce nepozabno lep vtis. Bil je to praznik države, kakršnega kmetijski svet še ni videl.

Razstavna slavnost je pričela s tem, da je češkoslovaška poljedelska akademija v Pragi priredila dne 16. maja t. l. v palači Akademije na čast inozemskim gostom zborovanje. Otvoritveno predavanje je imel minister g. M. Hodža. Predaval je tudi znameniti češki učenjak dr. Stoklasa o zvišanju produkcije potom ogljikove kisline in radija. Predavanje je vzbudilo splošno pozornost. Po predavanju so si gostje ogledali razne kabinete, naprave, učilnice itd., nad katerih vzornostjo se niso mogli dovolj načuditi. Ves znanstveni aparat je tako spopolnjen in vsestransko zasnovan, da mora človek le strmeti nad to najvišjo ustanovo. Češkoslovenska Akademija Zemědělska je bila osnovana 28. decembra 1924., ona je matica in duša tamošnjega kmetijstva, ki združuje znanstvenike in praktične poljedelce. Akademija izdaja strokovne liste, učne knjige za kmetijske šole, vzdržuje slovansko-kmetijsko centralno biblioteko ter čitalnico, ki vsebuje ne samo češkoslovaško poljedelsko literaturo, temveč tudi slovansko in najvažnejšo inozemsko. Znanstveno delovanje akademije se vrši v 6. odsekih ter ima 42 delovnih stalnih komisij.

Središče vseh prireditev je pa bila kmetijska razstava, ki je pokazala, da je češkoslovaška država v prvi vrsti poljedelska in industrijska dežela. Na vsem obširnem prostoru pred zgradbami in med njimi je bilo razstavljeno brezštevilnih poljedelskih strojev in orodja. Večina teh strojev izdeluje domača industrija. Videti je bilo najrazličnejše pluge, lokomobile, domače in nemške ter ameriške traktorje, brane, valjarje, različne sejalne in kosilne stroje, kultivatorje, okopalnike, velike in manjše mlatilnice, najrazličnejše sesalke in škropilnice itd. Zelo zanimivo in jako pestre so bile tudi priprave za elektrifikacijo kmetijskih obratov, ki postaja čimdalje važnejša. Zanimiva je bila tudi naprava za umetni dež, ki služi zalivanju njiv in travnikov.

V razstavnih zgradbah sta zavzela največ prostora razstava melioracij in kmetijskega šolstva. Iz mnogoštevilnih načrtov in risb agrarnih operacij, hidrotehničnih zavodov itd. je bilo videti uspehe izboljšanja zemljišč, zgradb, hudournikov, naprave nasipov, zložb zemljišč itd. po vsej državi. Od prevrata semkaj so ondodni deželni in kulturni zavodi izboljšali nad 100.000 ha zemlje in jo napravili sposobno za obdelovanje. To delo je stalo nič manj kakor 858.000.000 Kč. Dalje je urad za agrarno re-

formo pokazal na številnih načrtih, kako so se razna veleposestva parcelirala in naselila.

Za melioracijami je sledilo kmetijsko šolstvo. Ta razstava je pokazala, kako visoko je razvito kmetijsko šolstvo na Češkem. Če pomislimo, da ima Češkoslovaška 272 kmetijskih in gospodinj-skih šol, potem je nam razumljivo, da je tamošnje kmetijstvo tudi tako napredovalo. Značilno je, da je najpopularnejši tip šole enoletna kmetijska šola, istotako tudi desetmesečna gospodinj-ska šola. Zelo zanimivo je zasledovati tudi razvoj kmetijsko-daljevalnih šol. Teh je bilo v preteklem letu nič manj kakor 871 s 40.388 učenci in učenkami, za katere je izdala država 4.200.000 Kč. Številne kmetijske in gospodinj-ske šole so razstavile svoje bogate izbire učnih pripomočkov, mnogo slik, fotografij, orodja itd. Zelo veliko je bilo slik raznih škodljivcev in tudi raznih pripomočkov za njih zatiranje. Izredno lepo je razstavilo veleposestvo visoke šole **Uhřineves** razno orodje, lepe slike, dalje vime, razsvetljeno z električno lučjo, na katerem je bilo videti mlečne žile, itd. Kmetijsko-nadaljevalne šole so pokazale svoja ročna dela: obešalnike, toporišča, košare, leseno orodje, ograje itd. Zastopana sta bila tudi hmeljarstvo in sladkorna industrija, ki sta razstavila svoje pridelke. Lepo in okusno je bil pripravljen tudi mlekarški oddelek, ki je bil napolnjen z različnimi mlekar-skimi stroji, predvsem s posnemalniki, gnetilniki itd. Razstavljen je bil tudi sir, ki ga izdelujejo tamošnje mlekarske zadruge. Prav poučno so bile napravljene jasli iz pločevine z vzorčnimi odmerki krme za razno goved. Pa tudi slike o uspehih molže z vsemi potrebnimi računi in izkazi o dobičkanosti. Oddelek zase je tvorilo **ribarstvo**. Procesije obiskovalcev, ki so sledile ena drugi, so se zanimale za to lepo panogo.

Vrtnarji so pomagali pri splošni dekoraciji razstave. Nadvse lepe so bile cvetoče hortenzije v sredi paviljonov. Razstavljena je bila tudi razna zelenjava, zgodnja in pozna, v kolikor se je pač dalo v tem času razstaviti. Cvetličarji-trgovci so imeli zase svoje cvetličnjake, kjer so pokazali izredno lepe sobne rastline.

Nekaj posebnega je bila **živinorejska razstava**, ki se je vršila za govejo živino in konje v presledkih. Stem v zvezi je bila zelo poučna razstava o kontrolnem krmljenju in o kontrolni molži najboljših molznic simodolske in pincgavske pasme ter njih križancev. Pokazala je, da tiči glavni uspeh večje mlečnosti pri kravah v izboljšanem krmljenju. Na določen dan je sledila razstava številne pitane živine, bikov, volov in junic, ki so jih razstavile razne pivovarne, veleposestva, odnosno trgovci z živino. Tudi konjska razstava se je vršila v večjem obsegu. Izredno pozornost so vzbujali polnokrvni žrebec lipicanci, arabci, angleški in ogrski konji ter mrzlokrvni belgijci itd. Zanimiva je bila tudi razstava prasičev, ki je štela krasne živali jorkširske, berkširske in požlahtnjene domače pasme. Nekaj posebnega in izrednega je bila razstava perutnine, ki se lepše človek ne more predstavljati. Poseben oddelek so tvorile živali, ki jih gojijo zaradi kože, n. pr. karakul-ovca z mladici, srebrnokožnate lisice, bele lisice in živali, ki jih industrija za kože najbolj čišla (lisice, kune, itd).

Kmetijska razstava v Pragi je napravila na vsakogar mogočen in nepozaben vtis. Brez razlike

strank in narodnosti je pokazalo češkoslovaško kmetijsko ljudstvo, kaj premore. Značilna in lepa poteza češkoslovaškega ljudstva je ljubezen do lastne grude, sploh do vsega, kar je z gospodarskim napredkom v zvezi. Vse, kar je lepega in upoštevajnega vrednega, se tam ceni in spoštuje ter skuša povečati. Češkoslovaška duša je plemenita, ona čuti in posluša vsakega, ki z njo misli in ž njo dela ter skuša pomagati narodu in državi. Naša naloga pa naj bo, da posnemamo in da se učimo od njih. **Kmetijska družba bo letos priredila jubilejno razstavo v jeseni prve dni septembra in zato naj pokaže tudi Slovenija v svojih skromnih razmerah, kaj premore.**

Fr. Kafol.

Živinorejske razstave in licencovanja v radovljiškem okraju v l. 1928.

Dne 4. maja t. l. je priredil živinorejski odbor za sod. okraj Kranjska gora razstavo krav in telic na Jesenicah, dne 5. maja pa enako razstavo v Kranjski gori. Na obeh mestih se je obenem vršilo licencovanje bikov. Na Jesenicah je bil prigon živine dovoljen, v Kranjski gori pa vkljub najslabšemu vremenu nad vsako pričakovanje številen. Na Jesenice je bilo prignanih 38 krav, 16 telic in 23 bikov, v Kranjsko goro 77 krav, 74 telic in 10 bikov, v celoti 115 krav, 90 telic in 33 bikov.

V kranjskogorskem sodnem okraju ni bilo že blizu 15 let nobene take razstave. Ker ne obstoja tu nobena živinorejska zadruga, se je oprijel tega posla pristojni živinorejski odbor. Uspeh obeh premovanj je bil vkljub zelo strogemu ocenjevanju prav zadovoljiv. Veselje je bilo gledati stasite živali dokaj zenačenih oblik in z malimi izjemami pravih pasemskih znakov. **Občini Kranjska gora in Rateče razpolagata nesporno z najčistejšim plemenom gorenjskega pincgavskega goveda, katero skoraj v ničemur ne zaostaja za sosednjim beljanskim plemenom v avstrijski Koroški, dasi je ta dežela preprežena z živinorejskimi zadrugami. Na Gorenjskem in tudi v dolini pa žal manjka združnega dela. Ni pa dvoma, da bi si moglo tudi govedo kranjskogorske doline prav naglo osvojiti plemenski trg, kakor hitro bi se količjak razvilo živinorejsko združništvo. Pomislimo, da prihajajo danes celo Avstrijci iz Koroške in Solnograške prav radi kupovati po dolini plemenske krave in telice in celo pri nas že odslužene bika za nadaljnjo plemensko rejo!**

Razstava v Kranjski gori je bila tudi zelo poučna, posebno glede bikoreje in **podedovalnosti**. Na primer leta 1924. do 1926. je imel posestnik Janez Mertelj v Podkorenu, 62., posebno lepega bika (29 enot). Ta plemenjak je pokazal **izredno podedovalno silo!** Vsak, kdor je poznal tega bika, je na razstavi lahko razložil in spoznal **njegovo potomstvo, ki je kakor izklesano iz očeta**. Okrog 20% vseh nagrajenih telic je bilo njegovih potomk. Ta primer bi moral odpreti oči tudi najbolj starokopitnemu živinorejcu, kateremu je čisto vseeno, ali plemeni njegove krave prvovrstne, visoko ocenjen bik, ali pa zanikarn zakotni junček brez ocene in dvomljivega pokolenja. **En sam odličen, iz najboljšega plemena odbran in umno odgojen bik je zmožen vplivati v najugodnejšem zmislu, takorekoč preroditi velik del govedoreje svojega okoliša.** Ravnotako pa bo slab, zanikarno vzrejen zakoten bik potisnil napredek govedoreje v svojem okolišu za pol desetletja nazaj.

Na Jesenicah je bilo premovanih 13 bikov, 26 krav in 6 junic, skupaj 45 goved ali 58% od vseh prignanih živali. V Kranjski gori je bilo nagrajenih 8 bikov, 44 krav in 39 junic, skupaj 91 glav (t. j. 56% od celotnega prigona).

Bohinjski okoliš, dasiravno je najbolj tipično živinorejski, ni glede bikoreje nič na boljšem od jeseniškega, kateri je izmed vseh najmanj živinorejski. To je žalostna ugotovitev, iz katere bi se morali Bohinjci učiti! Vsi živinorejski okoliši radovljiskega okraja izkazujejo v zadnjih letih sorazmerno večji napredek bikoreje kot Bohinj, v katerem bi moralo biti jedro govedoreje. Dobri poznavalci sedanjih in nekdanjih razmer v Bohinju trdijo, da so Bohinjci danes na isti stopinji napredka govedoreje kakor pred več desetletji in to v kljub vsem naporom in žrtvam merodajnih strokovnih činiteljev. Nedavno se je javno izreklo podobno sodbo tudi glede bohinjskega sira. Na najslabšem glede bikoreje stoji pa zgornja dolina v Bohinju, ki je nedvomno najbolj izrazit živinorejski okoliš v državi! — Kriva je tem razmeram predvsem neverjetna konservativnost Bohinjcev, njih premala zmisel za umnejše kmetijstvo in za skupno delo, njih znana ozkostranost in zlasti **že bolešno nezaupanje med seboj in napram vsem, ki hočejo pomagati tamošnjemu kmetijstvu na noge.** V Bohinju bo treba čisto posebnih metod (načinov) za pospeševanje živinoreje. Najnujnejše pa, kar Bohinj potrebuje, sta dve dobri in stalni kmetijsko-nadaljevalni šoli, za vsako dolino ena. Bohinjski led bo mogoče prebiti le prav polagoma, pričeni z mladino.

Vsekakor pa je celoten napredek bikoreje v okraju napram lanskemu letu prav znaten in se pojavlja zlasti v številčnem napredku najvišjih ter srednje dobrih ocen. Napredovalo je tudi število licencovanih bikov vobče. Izmed višje ocenjenih bikov je 9 (t. j. 50%) plemenjakov, katere je pristojni okr. živinorejski odbor odbral za pleme že kot teleta od najboljših molznic ter imel njihovo mladostno vzrejo pod nadzorstvom. To dokazuje, da je ta preprosti način odbire bikov uspešen in priporočljiv povsod tam, kjer ni živinorejskih zadrug.

Jos. Sustič.

Ustanovitev mlekarke zadruga na Breznici pri Zirovnici.

Na Breznici je bilo dne 17. maja t. l. mlekarско zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 100 posestnikov iz občine in okolice. Okoliške občine so zastopali posebni delegati. Na zborovanju so poročali kmet. refer. Josip Sustič ter zadruga ravnatelj g. dr. Ivan Basaj in Fran Trček. Navzoči so sprejeli vsa izvajanja in nasvete z vidnim zadoščenjem. Razprava je nato pokazala, da so na tem mlekarškem gibanju posebno zainteresirane Jesenice. To je naravno, saj štejejo Jesenice preko 6.000 prebivalcev, povečini delavcev. Pri teh se pojavlja čedalje bolj zahteva po zdravem, brezhibnem mleku, kakršno more nuditi le moderno urejena mlekarna. ne pa številne, preproste mlekarice - nabiralke. To zahtevo narakuje jeseniški občini zlasti **zdravstveni** moment ter bi morala biti vsaka dobava mleka podvržena strogi kontroli. Značilno in le za pozdravljati je, da vpelje jeseniška občina tudi mlečno-tržno kontrolo, ki ščiti konsumenta, a posredno tudi producenta.

Zborovanje je končalo z zaključkom, da se kmetovalci osamosvojijo od vsakega posredništva in da **postavijo vnočevanje svojega mleka na zdravo zadruga podlago.** Le na ta način bo mogel kmet-producent prodajati svoje blago za boljše cene, — na drugi strani pa pride konsument do zanesljivo boljšega (zdravejšega) mleka cenejšim potom. Na zborovanju se je sklenilo, ustanoviti mlekarско zadrugo na Breznici, h kateri morejo pristopiti tudi kmetje iz sosednjih občin. Takoj se je izvolilo prvo načelstvo, ki naglo ukrene vse potrebno v formalnem in strokovnem oziru.

Brezniško zborovanje bi moralo vzbuditi tudi druge občine, n. pr. Oviše, Mošnje! — S.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 37. Kupil sem pred tremi meseci triinpol leta starega konja. Začel je sedaj šepati na levi sprednji nogi. Šepa samo v teku, če gre počasi pa ne. Na nogi ni nič videti otekline. Sosedje pravijo, da je konj samo napačno stopil, da bo pa to kmalu samoodsebe prešlo. Nekateri pa sumijo, da ima takozvano „švinto“. **Kako zdravim hromost ali „švinto“ pri konju?** (J. Č. v Š.)

Odgovor: Vzrok šepanja pri konju je težko brez živino-zdravniške preiskave z gotovostjo določiti. Po Vašem opisu bi se dalo sklepati, da ima konj takozvano plečno hromost ali „švinto“. S tem izrazom se označujejo različni bolezenski procesi v območju plečeta in plečnega sklepa. Natančno diagnozo je mnogokrat najboljšemu strokovnjaku nemogoče določiti. Bolezen je često dolgotrajna ali celo neozdravljiva. Priporoča se Vam, da konja vsak dan dobro nadrgnete s kafrovim špiritom po sprednjem delu pleč in plečnega sklepa in da ne vozite z njim v hitrem teku, posebno navzdol; po klancu naj gre konj v koraku. Dobro bi bilo, da pustite konja, če je mogoče, en mesec na pašo.

Vet. Arko.

Vprašanje 38. Mojemu konju izpada griva in žima na repu kar v celih čopih. Najprej se napravijo izpuščaji, ki se pa kmalu strde. **Kako preprečim izpadanje grive in žime na repu pri konju?** (E. P. v R.)

Odgovor: Izpadanje žime na grivi in repu je posledica boleznih kože, ki nastane največkrat vsled nesnage. Priporočamo Vam, da najprej grivo in rep umijete s toplo vodo in milom, tako da boste odstranili vso nesnago in maščobo. Ako ima konj kraste, ki so gnojne, jih previdno z vato odstranite. Ko ste to storili, namočite kosček vate v špirit in stem razkužite vso obolelo kožo na vimenu in repu. Obolela mesta namažite z mazilom, ki ga dobite v lekarni na recept živino-zdravnika. V naslednjih dneh ne smete več izmivati z vodo konja, temveč morebitno nesnago odstranite samo s špiritom in vato ter potem namažite zopet z mazilom. Poleg tega je očistiti tudi komat, kjer leži na grivi, s krpo, namočeno v bencinu.

Vet. Arko.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Gospodinska šola v samostanu šolskih sester De Notre Dame v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje zimski gospodinski tečaj za kmetiska dekleta, ki se prične letos 3. septembra in traja 6 mesecev. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, moralna neoporečnost in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošnje, ki so kolka proste, se vložijo pri vodstvu gospodinske šole v Šmihelu, p. Novo mesto do 10. avgusta t. l. Ravnotam se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbine itd. Prošnji je treba priložiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Sadjarški odbor za okraj Radovljica je priredil tekom letošnje spomladi šest celodnevniht tečajev za precepljanje in oskrbovanje sadnega drevja. Tečaji so se vršili: 25. marca t. l. na Brezjah, 1. aprila v Ljubnem, 11. aprila v Stari Fužini v Bohinju, 15. aprila v Novi vasi pri Lescah in na Jesenicah, 22. aprila na Dovjem. — Vreme je bilo zelo neugodno. To je znatno oviralo potek praktičnega pouka, trpela pa je tudi obisk, ki bi bil drugače gotovo še bolj številan. Vseeno pa je znašal celokupen obisk 223 udeležencev, ki so sledili teoretičnim in praktičnim naukom z veliko vnemo. Na vseh 6 tečajih je znašal celoten pouk 36 ur. — Da ima sistematično prirejanje sadjar-

skih tečajev obilo uspeha, se opazi povsod v okoliših, kjer so se ti tečaji vršili. Kmetje posvečajo mnogo več pozornosti sadovnjakom. Doslej zapuščeno in vseskozi zanemarjeno drevje se leto za leto bolj oskrbuje, preceplja, pomlajuje, gnoji itd. Upajmo, da se tudi najbolj zanikarni sadjereji kmalu predramijo. Vse kaže, da je tudi ta led vsaj deloma prebit. Glede na stalnejše uspehe pa bo treba pri vpeljanem vsakoletnem tečajnem pouku — **vztrajati**. Naloga, katero si je zadal **okrajni sadjarski odbor**, je zelo hvaležna.

GOSPODARSKE STVARI.

VIII. vzorčni velesejm v Ljubljani od 2.—11. junija 1928. Osmič je letos Ljubljana poklicala jugoslov. industrijo, obrt in trgovino na svoj velesejm. Mirno lahko trdimo, da je ta velesejm prekosil svoje prednike po bogastvu izloženih predmetov, po svoji resnosti in po svojem kupčijem uspehu. Prekosil pa jih je tudi po številu obiskovalcev. Videti je, da si je Ljubljanski velesejm utrdil svoj sloves in da si leto za leto pridobiva novih interesentov, kakor si vse dobre prometne naprave ustvarjajo nove prometne toke. Danes ni več dvomov o eksistenčni upravičenosti velesejmov, danes se je zaveda že najmanjši trgovec in obrtnik. Na velesejmu je razstavilo 706 tvrdk, od teh 172 iz inozemstva, in sicer: Amerika 7, Anglija 10, Avstrija 51, Belgija 2, Češkoslovaška 12, Francija 38, Grška 2, Holandska 1, Litva 1, Nemčija 42, Ogrska 5, Švedska 1. Češkoslovaška in Francija sta razstavili v posebnih paviljonih. — Velesejm je posetilo veliko število inozemskih posestnikov zlasti iz Avstrije, Češkoslovaške, Italije in Nemčije, pa tudi iz Francije, Anglije, Madžarske, Turške, Male Azije in Severne Afrike v splošnem in Združenih držav ameriških. Posebno številna pa je bila udeležba kupcev iz vseh krajev Balkanskega polotoka. Razstavljalci in obiskovalci so odhajali od velesejma popolnoma zadovoljni. — Od 1. do 10. septembra 1928. se vrši velika kmetijska razstava.

KMETIJSKE NOVICE.

Važno za perutninarje. Tekom letošnje jeseni bo oblastni odbor mariborske oblasti porazdelil večje število plemenskih petelinov brezplačno med resne zanimance v oblastnem okolišu. Razdelitev se bo vršila izključno le potom kmetijskih korporacij (zadrug, društev, podružnic) in občin, kjer bo najmanj šest posestnikov, ki so voljni gojiti samo štajersko kurjo pasmo. Prošnje morajo predložiti omenjene organizacije čimprej na posebnem obrazcu, ki ga brezplačno dobijo pri vseh sreskih poglavarjih in pri kmetijskem oddelku oblastnega odbora. Na prošnje posameznikov se ne bode oziralo.

Kmet. podružnica Teharje je imela 3. t. m. sestanek v svrhu spoznavanja naših trav, njih krmnih lastnosti, izdatnosti pridelka in o pogojih za uspevanje. Spoznavali smo tudi najnavadnejši travniški plevel. Po razgovoru na podlagi nabranih šopov, se je nadaljevalo poučevanje na travnikih samih. Sklenjeno je bilo, da napravimo zlet na vzorno posestvo g. viš. sadj. nadzornika Goričana ter da zaprosi podružnica obl. odbor za podporo pri napravi gnojničnih jam.

Važno za svinjerejce. — Oblastni odbor mariborske oblasti je prejel tako ogromno število prošenj za podelitev plemenskih merjaščkov po znižani ceni, da letos ne bo mogoče vsem prošnikom ustreči. Upoštevalo se bo v vsakem okraju nekaj gospodarjev, — ostali pa pridejo po možnosti na vrsto prihodnje leto. — Novih prošenj naj nihče ne predlaga, ker jih mora oblastni odbor brez izjeme odkloniti.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Članarina 1928. Večina članov D. K. S. še vedno ni poravnala članarine (40 Din) za l. 1928. Vsi zamudniki so prejeli te dni opomine in položnico. Nujno se vabijo, da vsaj sedaj pošljejo članarino in tako prihranijo odboru čas in stroške za razpošiljanje nadaljnjih opominov.

KNJIŽEVNOST.

Knjiga „Kam z našo deco?“. Prof. M. Ristič v Beogradu je spisal lepo obširno knjigo z gorenjim naslovom. Knjiga je izredno važna za naše čase, posebno za nas Slovence, ko imamo trenutno izredno veliko učeče mladine s srednješolsko izobrazbo. Starši in mladina dobe v tej 227 strani obsegujoči knjigi lepe nasvete, kam se je podati po dovršenem študiju. Snov je razdeljena v štiri oddelke: 1. Za učence po dovršitvi ljudske šole ali po dveh razredih gimnazije, realke ali meščanske šole, 2. za učence, ki so dovršili srednjo nižjo šolo, meščansko šolo, 3. po dovršenih šestih razredih gimnazije, realke, in 4. za učence, ki so dovršili srednjo šolo, gimnazijo, realko ali učiteljske. G. pisatelj pravi že v predgovoru svoje knjige sledeče: „Draga moja deca, treba je, da delamo vsi, prav vsi, in sicer na pravem potu v pravem poklicu. Naučite se torej, ali obrti duha ali ročne obrti. Najtežje in najvažnejše pa je, izbrati si pravi poklic.“ — Staršem, ki silijo svoje dijake na gimnazije in realke vkljub slabemu uspevanju, pa svetuje, naj pogledajo okrog po strokovnih in praktičnih šolah v državi, kamor naj pošiljajo svoje sinove, da bodo prišli tem potom lahko do kruha, kajti dobra obrt ima še vedno zlato dno. — Knjigo priporočamo vsem, ki se zanimajo za dobrobit in za bodoče poklice naše učeče se mladine.

URADNE VESTI.

Poročilo

o delovanju Kmetijske družbe za Slovenijo v l. 1926.

(Dalje.)

Družbena blagovna skladišča.

Glavni odbor je precejšnjo skrb posvetil razširjenju družbenih blagovnih skladišč po deželi. Najprej je bilo skrbeti za glavno domače skladišče. S 1. februarjem l. 1926. je družba odpovedala do tedanje skladiščne prostore na Dovozni cesti za glavnim kolodvorom ter jih s 1. majem premestila v drevesnico na Poljanah. S tem, da je družba prešla na svoj lastni svet, si je ne samo prihranila visoko najemnino, temveč pridobila je tudi razne ugodnosti, ki jih na tujem svetu ni mogla doseči.

Velikega pomena je **ustanovitev skladišča v Mariboru**. Na ponovno željo udov iz mariborske oblasti je družba začetkom l. 1926. na dražbi kupila hišo v Mariboru, Meljska cesta 12, ter v njej namestila svoje skladišče. To zalaga s kmetijskimi potrebščinami podružnice in ude te oblasti ter jim s tem znatno poceni blago. Četudi je nakup poslopja precej obremenil družbo, vendar se je izkazal kot zelo primern, kajti promet blaga v mariborski oblasti je s tem znatno porasel. Tudi je ta dom tesneje privezal štajerske ude na družbo. Da je družba krila kupnino za to stavbo, si je morala najeti posojilo, ker sama nima dovolj tekočih sredstev za tako investicijo. Oddajo blaga iz tega skladišča je poverila svojemu uradniku g. Škerlu, ki dobro vodi to blagovno podružnico.

Kmetijska podružnica v Novem mestu ima že davno svoje skladišče, ni imela pa lastnega doma. Ker so je letos nudila

prilika za cenen nakup takega poslopja, je glavni odbor pristal na predlog podružnice in kupil hišo, ki je posebno pripravna za družbeno skladišče in ima obenem tudi stanovanje za skladiščnika.

Da nudi oddaljenejšim podružnicam cenejšo dobavo potrebnih, je ustanovila v Brežicah skladišče za brežiški okraj ter na Rakeku za cerkniško okolico.

Razentega je še pri 18 podružnicah postavila komisijske zaloge umetnih gnojil, da s tem omogoči udom njih nabavo ob času, ko jih ravno potrebujejo. Te zaloge je znatno podprla tvornica dušika v Rušah, ki je dala apneni dušik v komisijsko prodajo.

Razvoj blagovnega prometa.

V tem letu se je blagovni promet v primeri z l. 1925. znatno dvignil, kar je razvidno iz sledečega pregleda:

	Leto 1925	1926	več	1927
Razposlane pošiljke blaga	1.711	1.796	"	85
Število odpravljenih strank	9.322	10.560	"	1.238
Množina oddan. blaga v vag.	192	220	"	28
Vrednost blaga v dinarjih	4.935.000	7.532.000	"	2.597.000

(Dalje prih.)

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1928. se otvori sedemindvajseti tečaj gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Pouk zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din, za pouk pa 100 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnja krila, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete in jedilni pribor (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, marajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih sedanjí glavni poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolkovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo

vsaj do 1. avgusta 1928.

Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v gospodinsko šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin.

V Ljubljani, 30. junija 1928.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Kolekovanje prošenj

na oblasti, kakor so: Veliki župan, sresko poglavarstvo, ministrstva, oblastni odbor, ki jih vlagajo kmetijske podružnice, je obvezno, če jih ne dološujejo potom Kmetijske družbe. Samo Kmetijska družba je po odredbi ministrstva oproščena kolekvine in tiste kmetijske podružnice, ki vlagajo prošnje potom nje.

Prošnje pa, ki se ne vlagajo potom družbe, je kolkovati s kolekom od 25 Din in vsako prilogo še s 2 Din kolekom posebej.

Kmetijska družba za Slovenijo.

VABILA

o občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je neredajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Sv. Rupert v Slov. goricah, v nedeljo, 15. julija. 1928. po rani sv. maši v stari šoli; Zakot, v nedeljo, 15. julija 1928. ob polu desetih dopoldne v občinski pisarni; Žužemberk, v nedeljo, 5. avgusta 1928. po prvi sv. maši v dvorani »Izobraževalnega društva«.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Seno in žito in drugi pridelki	pšenica	1 q	400.— do 410.—	400.— do —	—
	rž	1 s	385.— do 400.—	375.— do —	—
	ječmen	1 s	375.— do 385.—	400.— do —	—
	ovsa	1 s	320.— do 340.—	350.— do —	—
	proso	1 s	290.— do 310.—	300.— do —	—
	koruza (nova, sušena)	1 s	345.— do 350.—	350.— do —	—
	ajda	1 s	270.— do 290.—	300.— do —	—
	fižol, ribničan	1 s	485.— do —	485.— do —	—
	fižol, prepelčar	1 s	530.— do —	— do —	—
	krompir	1 s	100.— do 125.—	175.— do 200.—	—
Seno in žito in drugi pridelki	sladko seno	1 p	100.— do —	80.— do 110.—	—
	kislo seno	1 s	60.— do —	70.— do 90.—	—
	slama	1 s	70.— do —	50.— do 55.—	—
Sveža živina	Voll I.	žive teže 1 kg	10.— do —	8.25 do 9.—	—
	II.	1 s	9.— do —	7.50 do 8.—	—
	III.	1 s	8.— do —	5.50 do 7.—	—
	Krave, klobasariče	1 s	3.— do 4.50	4.50 do 5.—	—
Goveja živina	Teleta	žive teže 1 kg	13.— do 15.—	— do —	—
	(Prigon v Ljublj. 43, v Marib. 491 glav.)				
	(Prigon v Ljublj. 12 v Marib. 18 glav.)				
	6—8 tednov stari	komad	200.— do 300.—	180.— do 225.—	—
Prasid	3—4 mesece stari	komad	— do —	350.— do 440.—	—
	5—7 mesecev stari	komad	— do —	460.— do 500.—	—
	debel	žive teže 1 kg	— do —	10.— do 12.50	—
	debel	mrtve 1 s	— do —	15.— do 16.—	—
Peradnina	pličanec	komad	12.— do 25.—	20.— do —	—
	kokoš	komad	25.— do 40.—	35.— do 40.—	—
	mleko	1 lit.	2.50 do 3.—	2.— do 2.50	—
	smetana	1 s	— do —	10.— do 12.—	—
Mleko, maslo, jajca	čajno maslo	1 kg	40.— do 55.—	50.— do 65.—	—
	surovo maslo	1 s	40.— do 44.—	— do 40.—	—
	bohinjaški sir	1 s	28.— do 32.—	— do —	—
	sirček	1 s	10.— do 12.—	3.— do 5.—	—
Mleko, maslo, jajca	jajce	komad	0.75 do 1.—	0.80 do 1.25	—
	trda drva	1 m ³	150.— do —	140.— do 150.—	—
Mleko, maslo, jajca	mehka drva	1 s	60.— do 75.—	105.— do 120.—	—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnik na sl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

Sackovi plužni lemeži 6R24 po Din 48.
 Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—.
 Sackov obračalni plug NW5 s črtalom in premično osjo po Din 1200.—.
 Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—.
 Sackov osipalnik M po Din 700.—.
 Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava z noži po Din 400.—.
 Sackov izruvač za krompir (glava) s 7 roglij po Din 320.
 Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.
 Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.
 Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.
Brane:
 Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—.
 Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—.
 Travniska brana A3 po Din 680.—.

Travnški skazifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travn. noži) po Din 2100 za komad.
Skarifikator Ara 16 za globoke brazde, komplet po Din 1280 za komad.
Travnške brane z zvezdnatimi členki AIII po Din 900.—, BIII po Din 1050.—, BIV po Din 1220.—.
Selalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020
Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/1 a po Din 2250.
Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/1 po Din 2750.
Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.
Trijerji (originalni Heidovi) razr. III/3 po Din 4100.
Trijerji (originalni Heidovi) razr. V/2 po Din 4700.
Izmenjalni cilindri za ječmen in oves (za Heidov trijer št. II/1a) po Din 1700; za II/1 po Din 1950.
Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.
Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.
Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—.
Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev **Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth** za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:
 UP5 — z samovodom, črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 71 kg Din 825.—.
 UP6 — isto, za globočino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—.
 UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—.
 UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62,5 kg, Din 640.—.
 UPG — isto, Din 650.—.
 UPR — isto, Din 650.—.
 D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—.
Brane:
 MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—.
 MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—.
 MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—.
 Št. 19 — 65 kg, železne, njivske, tridelne, Din 695.—.
 F1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—.
Planeti:
 Št. 8 — kot okopalnik osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.—.
 Št. 18 — ročni, Din 170.—.
Slamareznice:
 Št. 74 — z ustjem 11", s klinjama na zamašnjaku, Din 3260.—.
 Št. 72 — ustjem 8", s klinjama na zamašnjaku, Din 2250.—.
 EK — s klinjama na bobnu, Din 1240.—.
 JE — s klinjama na bobnu, Din 1385.—.
 CEJ za pogon z motorjem ali vitlom, Din 4440.—.
Reporeznice:
 C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—.
 DF z noži na bobnu, Din 815.—.

Robkači:
 RR — za ročni pogon, izdeli na dan 40—50 hl, Din 1175.—.
 RRN — za ročni pogon, izdeli na dan 40—50 hl, Din 1255.—.
Stroji za napravo zdroba:
 Št. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—.
 Št. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—.
Mlatilnice:
 ročne, za viteli, motorne, parne, po velikosti. Na željo pošljemo ponudbe.
Žitočistilniki:
 Št. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 2650.—.
 Št. 7 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 3700.—.
Vitji (gepelni):
 G — za 2 konja, Din 7790.—.
 Z — za 1 konja, Din 4950.—.
Posnemalniki:
 „Olympic“ P1 za 80 l na uro, Din 1270.—.
 „Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—.
Pilje:
 „Olympic“ št. 1, za 5 l Din 620.—.
 „Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—.
 „Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—.
Grozni mlini:
 Št. 1, z zamaškom in mešalom po Din 1300.
 Št. 2, z zamaškom in mešalom po Din 1400.
Trijerji:
 Razr. I, znamka 1c po Din 1700.
 Razr. I, znamka 1a po Din 2000.
 Razr. II, znamka 1a po Din 2250.
 Razr. II, znamka 1 po Din 2750.
 Razr. II, znamka 2 po Din 3250.
 Razr. V, znamka 2 po Din 4500.

„Vaš Thürpil je, kot edino očuvalno sredstvo proti griži pri teletih, čudežno vplival tudi v najtežjih slučajih. Zamorem se o „Thürpilu“ le pohvalno izraziti.“
 L. A. ekonom v U.

„Thürpil“ se dobiva pri živinozdravnikih in v lekarnah. Zahtevajte pristni „Thürpil“ in odklanjajte nadomestila. Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Račun poštne hranilnice št. 14257

Brzjavke: „Kmetijski dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročilu ter zastavi premij in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na 6⁰/0 brez odknjižbe povedi čistih.
 Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije inkase, sročke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice na druga mesta.
 Uradne ure: vsak delavnik 8.—12¹/₂ in od 3.—4¹/₂

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20,—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Brinje, češplje, fige,

ta žganjekuho ima v zalogi: Ivan Jelačin, Ljubljana. Vzorci pošljem na zahtevo. 9

Kupujemo zlato, srebro, platin

im plačamo 1 srebrno krono Din 3.60, 2 srebrni kroni Din 7.20, 5 srebrnih kron Din 18. Prevzemamo tudi vse druge kovine in plačamo najbolje. Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana VII., (Sp. Siska), Sv. Jerneja c. 8. 80

Patentiran sterilizator

za konzerviranje vina v sodih na pipi. Vina s takim vehinim nastavkom se do popolnega iztočenja ne pokvari. Cena 25 Din za komad, po pošti 30 Din s povzetjem 36.50 Din. Naročila sprejema izdelovatelj Ivan Vitezić, Sušak. 155

Prvovrstnega perutninarja

išče večje posestvo. Prednost imajo oni, ki se razumejo na rejo rac. Ponudbe je poslati na Upravo poljoprivrednega lista „A. MUNK“ v Subotici (Banat). 167

Na prodaj

imam gepelj, mlatišnico ter 20 mesecev starega 380 kg težkega bika pinčavske pasme za plemo. Janez Barle, Naklo št. 39 pri Kranju. 164

Ekonom!

Absolvent vinarške šole, srednje starosti, z dolgoletnimi dobrimi spričevali v vseh panogah gospodarstva, išče stalno službo. Naslov na upravo „Kmetovalca“ pod št. 163. 163

Diplome za člane

Kmetijske družbe za Slovenijo v velikosti 63/47 cm se izdajajo članom po 15 Din, le proti predplačilu. (Da bo besedilo pravilno tiskano, je naznaniti natančen naslov in pristopno leto.) 140

Inserirajte v „KMETOVALCU“!

Gepelj,

pokrit, dobro ohranjen ima na prodaj: Ivan Cankar, Naklo št. 2 pri Kranju. 170

Kosilni stroj

rebljen, v dobrem stanju se prodaja. Cena po dogovoru. Oskrbištvu graščine Jurklošter, via Laško. 169

Vabilo

na XVIII. redni občni zbor Kmetijske hran. in pos. na Preloki (Belokrajna), reg. zadruga z n. z., kateri se vrši dne 15. julija ob 4. uri popoldne v društveni pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Citiranje revizijskega poročila. 2. Odobritev računskega zaključka. 3. Poročilo: a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure kasneje na istem mestu s istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sklepa ne glede na udeležbo. — K obliini udeležbi vabi Načelstvo. 168

Knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“

v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku priporočamo vsem kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se lahko priloži pismu). 159

Proda se lep koleselj

skoraj nov, kombiniran za kočijo! Nadalje se prodajo tri nove kadi po 800 litrov in ena konjska prsna oprema. Cena po dogovoru. Pišite na Alojz Banič, Novomesto. 159

Radi ženitve

želi poznanstva mlad neoporečen ugleden posestnik z istotakim dekletom. Prednost imajo uspešne obiskovalke gospodinjinskega tečaja ter večje konzerviranja. Same, odnosno starši naj pišejo na upravo „Kmetovalca“ pod „Značaj“ št. 158. 158

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenju rdečice se je izkazal v neštetihi slučajih kot edino uspešno zdravilo

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obojenje prašičev.

To vedno učinkujoče sredstvo očisti prebavila in odvajja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejo zdravim živalim ter pri obolelih pravočasno uporabljen zabrani rdečico. Previden rejec imej ta prašek vedno doma! — 1 zavoj 12— Din, 10 zavojev 100— Din, preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštnine prosto, sicer po povzetju. Izdeljuje in razpošilja z natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar Vrhnika št. 96.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Frano Kafof, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko priloži pismu). 249

Dva kosilna stroja

Dering in Herkules, dobro ohranjena, izvrstno delujoča, ima na prodaj Mihael Brenčič, Ptuj. 156

Si li želite znebiti Vašega revmatizma, gihta?

Trganje in zbadanje v udih in sklepih, otekli udje, poškodovane roke in noge, trganje, zbadanje in krčenje mišic v raznih delih telesa, često tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in boleznih kosti, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen še bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkroja sečno kislino pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ni takozvano univerzalno ali tajno zdravilo, temveč je to produkt, ki ga naroda sama za rešitev bolnega človeštva.

Dajem brezplačno vsakomur na poskušnjo!

Pišite mi takoj in dobili boste pri mojih vseh deželah obsejnih skladiščih popolnoma zaslonj in franko enkratno poskušnjo skupaj s poučno razlago. In tako se boste sami uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju, August Märzke, Berlin - Wilmerdorf, Bruchsalterstrasse No. 5, Abt. 49.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztotako mešano umetno gnojilo „NITROFOSKAL-RUŠE“ katero sestoji iz apnenega dušika superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom fosforom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

KRALJEVI DVORSKI DOBAVITELJ

PETAR J. MIOVIĆ

PRVO JUGOSL. PODJETJE ZA KMETIJSTVO

MARIBOR, Kopitarjeva 6

priporoča najbolj učinkujoče sredstvo „CONCHYNOL“ za istočasno pobijanje ooidja, kiseljaka in trtnega zavijača ter „HMELIN“ za pokončevanje vseh živalskih škodljivcev na hmelju.

Išči srečo, našel jo boš.

Opozarjamo naše čitatelje na priloženo prilogo od „Zadružne hranilnice v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19, in priporočamo nakup srečk drž. razredne loterije. Ne zamudite prilike. 143

KMETOVALEC.

**Glasilo Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Imerati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{2}$ stran	Din 2400.—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 400.—
$\frac{1}{3}$ strani	Din 1200.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 300.—
$\frac{1}{4}$ strani	Din 800.—	$\frac{1}{5}$ strani	Din 200.—
$\frac{1}{5}$ strani	Din 600.—	$\frac{1}{6}$ strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meška cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurja ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matvezu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtahn, Gor. Logatcu, Kostrivnici, Št. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škoflj vasl - Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Deteljna, travna in druga semena.

Brez jamstva glede čistote in kaljivosti naj nihče naših udov travna in deteljna semena ne kupuje. Zahteva naj vselej natančno navedbo odstotkov čistote in kaljivosti in naj ne upošteva cenikov, ki teh navedb nimajo, kajti v tem slučaju gre navadno za slabo in staro seme, ki je le navidezno »ceneje«.

Kmetijska družba je lotos kupila najčistejša in najbolj kaljiva semena in jamči pri deteljnih semenih in mačjem repu za popolno brezpredeničnost.

Cene za nadrobno oddajo so naslednje, pri odjemu celih vreč popust:

domača detelja, gorenjska	98% Č	90% K	26.— Din
lucerna, pristna francoska	96% „	90% „	42.— „
lucerna italijanska	98% „	91% „	30.— „
lucerna banaška	97% „	91% „	33.— „

Zmesi travnega in deteljne semena. Iz zajamčeno čistih in kaljivih vrst, sestavljene po strokovnih navodilih stanejo: I. za barski svet kg Din 28.—; II. za peščeno zemljo kg Din 28.—; III. za srednje težko zemljo kg Din 26.—; IV. za težko zemljo kg Din 26.—.

Semenska ajda, siva po Din 3.70 za kg.

Kose, dolžina 65 cm, 70 cm, 75 cm. Vsak ud ima pravico zahtevati te kose po Din 18.— za komad franko Ljubljana, dokler traja zaloga.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonke pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%, Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal - Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.
Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.
Thomasova žlindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 125.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več. Pri pol ali vagonem odjemu po Din 122 franko vsaka postaja.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.
Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toličče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.
Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.
Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—.
Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din in v steklenicah po dva kg po 15 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.
Arsokol (glej spis v št. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvivosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—.
Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Fenoltaleinov papir za preizkušanje galičnih zmesi po Din 1.— za zvez.
Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15.— za meter.
Gumijeve vezi, prvovrstne po Din 140 kg.
Gumijeve plošče po Din 10 za komad.
„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—.
Merilo za sode, novost patent Matievič, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložitljiv aparat.
Mošne mere, žepne, mali format po Din 95.—.
Modra galica 98/99%, zjamčena po 7.80 Din kg, pri odzemu najmanj 100 kg, na drobno po Din 8.— za kg.
Natrij bisulfat v tabletah po 180 Din za 1 kg.
Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.
Porzol preizkušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjavosti v zav. po 200 gr Din 20.—.
Rafija la Madagaskar Mayunga po Din 26.— za 1 kg.
Saloidin (antiklor, natrijev tiosulfat) v sodih po 300 kg po Din 5.20 za kg, v sodih po 100 kg po Din 5.40 za kg, v manjših količinah po Din 5.60 za kg.
Sulikol (koloidalno žveplo) proti oidiju, v zavitkih po pol kg Din 65, po 1 kg Din 120.
„Srgo“ aparat za zatiranje poljskih miši po Din 200.—.
Srgo patroni po Din 7 za komad.
„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.
Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.
Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.
Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).
Škropilnice Flora, dvolitrske, za vrtno nasade, po Din 370.—.
Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.
Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500, Mesesnel, sistem Jesernig po Din 520 za komad.
Urania-zelenilo v zavitkih po 1 kg, cena po Din 60, v zavitkih po ½ kg po Din 33.—.
Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, brizgalna

cev s pipo in cedilom po Din 65 za komad, **Flickov razpršilnik** za trte po Din 80 za komad, za drevje in hmelj po Din 130 za komad.

Grozdni mlin (domače tvrdke) po Din 850.—.
Grozdni mlin (inozemске tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.
Grozdni reblijač Ideal 8 prenosljiv, po Din 2550.—.
Grozdni reblijač (inozemске tvrdke) po Din 5450.
Sadni mlin (domače tvrdke) po Din 1450.
Sadni mlin (inozemске tvrdke) po Din 4250.
Vialkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seltz po Din 120.—.
Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—.
Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.90 za 1 kg.
Žveplov trakov na azbestu po Din 16 za kg.
Žveplalnik Torpille Vermorel, nahrbtnni po Din 450, **Kovina**, nahrbtnni po Din 420, za komad.
Žveplalnik za sode po Din 60.— za komad.
Žveplalnik ročni po Din 65 komad.
Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:
Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo od Din 33 do 140, **peresa k škarjam** po Din 1.—.
Žage za drevesa od Kunde, Din 52.—, Din 60.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.
Gobčni odpiral „Ekspres“, 150 Din komad.
Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prot. Gerberju po 40 Din.
Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.
Posnemalnik: Domo H za 30 lit, po Din 875, AX za 40 lit, po Din 1000, M za 70 lit, po Din 1055 komad.
Posnemalnik Vega E za 75 lit, po Din 1050, E2 za 100 lit po Din 1250, F za 140 lit po Din 1700, A za 200 lit po Din 2500.
„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit, Din 700.—, M. O. za 60 lit, Din 1350.— za 100 lit, K1, po 1850.— Din, za 130 lit, s podstavkom Din 2750.
Požiralnikove cevi za teleta 160 Din, za goved 320 Din.
Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110 500 gr po Din 180.
Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v škatlicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45.
Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 895, 390 cm po Din 910, 420 cm po Din 930, 290/420 cm po Din 1080.
Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.
Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30
Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76
Kosilnica Herkules enovprežna po Din 5200, dvovprežna po Din 5300.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 10.—.
Grablje, železne z 12 zobmi po Din 12.—.
Grablje, železne z 14 zobmi po Din 14.—.
Grablje, železne z 16 zobmi po Din 16.—.
Lopate za štihanje po Din 20.—.
Lopate za nakladanje po Din 24.—.
Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.
Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.
Vile s 4 roglji, garantirane po Din 20 komad.
Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.
Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu št. 15), po Din 80.— za garnituro.
Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—.
Francoski ključji (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, veliki po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:
Sackov plug R16 po Din 1900.—.
Sackov plug R14MN po Din 1600.—.
Sackov plug D8MN po Din 1000.—.
Sackov plug D7MN po Din 920.—.
Oklopne jeklene deske za Sackove pluge D7 MN po Din 90.—.
Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—.